

PRÆDIKEN SKÆRTORS DAG DEN 2. APRIL 2026

AASTRUP KL. 16 – VESTER AABY KL. 19

Tekster: Sl. 116; 1. Kor. 11,23-26; Joh. 13,1-15

Salmer: 180,366,178,477,456

Slyng kraftig ved din Helligånd
om os fuldkommenhedens bånd!

Lyslevende os lær derved:
din Fader, Gud, er kærlighed!

Det kunne godt være på sin plads på denne Skærtorsdag aften
at begynde med at sige ”fødderne ned fra bordet.”

For har vi ikke lært, at denne første helligdag i påsken handler
om nadverens indstiftelse. Om mødet med den opstandne ved
Herrens bord.

Og så hører vi i aften i stedet for en tekst om, at Jesus vasker
disciplenes fødder.

Har det overhovedet noget med hinanden at gøre?

Inden vi for hurtigt slår fast, at det har det jo nok, så lad os lige
begynde et andet sted.

For det er tilsyneladende så fjernt fra vores dagligdag, det der
foregår i dagens tekst fra Johannesevangeliet. Der er ikke rigtig
nogen umiddelbar og let vej ind i handlingen. Ikke rigtig
nogen steder, hvor vi kan se os selv. Fra vi er blevet gamle nok,
og indtil helbredet eventuelt sætter en stopper for det, sætter vi
en ære i at klare os selv og at kunne vaske vore fødder selv.

Men inden vi fejer fødderne helt af banen og parkerer dem
parvis som symbolik, skal vi naturligvis passe på. For som sagt
er der en sammenhæng.

Det var på den tid og på det sted, hvor dagens begivenheder foregår, faktisk almindelig høflighed, når man fik gæster, at de fik vasket fødder. Det skyldtes, at gæsterne af gode grunde var kommet gående - måske langvejs fra.

Men symbolikken i dagens evangelietekst begynder lige præcis der, hvor vi skal gå dybere ind i den historiske baggrund for dagens handling, og der hurtigt bliver klar over, at dette arbejde naturligvis ikke normalt blev udført af husherren, men af tjenestefolk. Og det vil – igen på den tid og på det sted – sige slaver.

Jesus udfører altså i aften en **slaves** gerning over for sine disciple. Det er her, vi skal finde sammenhængen med nadverbordet.

Den første pointe i dagens tekst er, at der bliver vendt op og ned på hierarkiet, når Jesus giver sig til at vaske disciplenes fødder.

Men hvis det blot og bart handler om det, så kunne vi hurtigt blive færdig med begivenhederne. Der er ikke noget nyt i, at Jesus tager tjenerskikkelse på; Herrens lidende tjener skal vi høre om i morgen langfredag.

Nej, det, vi bliver nødt til at tage fat om med nældehænder er **disciplenes** reaktion.

Her i den 11. time. Han står på randen af sin grav. I morgen de ham dømmer.

Denne aften skulle blive kulminationen på de tre år, hvor disciplene havde vandret med Jesus rundt i Galilæa og Judæa med trætte og sikkert også beskidte fødder. De havde oplevet hans undergerninger, de havde set og hørt ham bryde de gældende regler gang på gang, lige som han gør her i aften.

Men der var en vigtig ting, som de havde glemt i farten:

Han havde **også** fortalt, at hans liv skulle ende på et kors. At han skulle tage alverdens synd på sig og gå i døden for det. At **det** var hans virkelige mission i menneskers verden.

Det var dertil, de var nået nu.

Men som vi hører i dagens evangelietekst, så havde disciplene overhovedet ikke fattet dybden i disse ord.

For de ord lå ikke i menneskelig logisk forlængelse af alt det andet, han havde sagt og gjort.

Og mennesker er meget tilbøjelige til at fortrænge de ting, der ikke ligger i logisk forlængelse. De ting, der kan true vores liv.

En fortrængning, der kan sætte sig som angst.

Der er faktisk rigtig meget i vores liv, der ikke følger menneskelig logik, når det kommer til stykket.

Noget af det er glædelige møder med mennesker, der måske får livsvarig betydning. Disse møder er sjældent logiske og planlagte.

Noget af det kan vi ikke fatte, for eksempel, når liv slutter hos vores kære. Heller ikke selv om det måske ligger i forlængelse af sygdom og svækkelse.

Så vi synes at være skabte til at ville **livet**. Så vi sørger, når vi mister.

Men først og fremmest kræver vores liv til daglig, at vi ikke hele tiden standser op i frygt og angst.

Derfor havde disciplene i mere eller mindre overført betydning rystet på hovedet, når Jesus kom ind på dette emne. Fortrængt det. Et menneske, der kan opvække folk fra de døde, kan da ikke behøve at blive dræbt af mennesker.

Det blev **det**, der denne aften kom til at smerte Jesus meget mere end den afsked, han vidste lå foran ham.

At dem, han havde taget til sig, dem, han havde viet sit liv til at følge, ikke kunne følge og forstå ham nu i denne mørkningstime. Ikke kunne se Guds **virkelige** handling i Jesus Kristus. Var gået fejl af Guds egentlige hensigt af glæde over undere og opvækkelser.

Og nu var det for sent. I morgen de ham dømmes.

Tag nu bare Peter. Denne discipel, vi gang på gang hører, var den første blandt ligemænd, og som vi stadig ærer som Sankt Peter.

Hans reaktion var **ikke** modtagelighed for og tro på den kærlighedsgerning Jesus foretager, da han tager slavegerningen på sig og vil vaske Peters fødder. Nej den var **for nægtelse**: ”Aldrig i evighed skal du vaske mine fødder!”

Jo, Peter, lyder det tålmodige svar fra den knuste mand, for eller får du ikke lod og del sammen med mig.

Det førte til fortsættelsen: ”Så ikke kun fødderne, men også hænderne og hovedet.”

Havde Peter så **nu** forstået, hvad det drejede sig om, siden han går i den modsatte grøft?

Nej, det havde Peter **ikke**.

Og med smertefuld stemme må Jesus fortsætte:

”Hvad jeg gør, fatter du ikke nu, men senere skal du forstå det.”

Er sent bedre end aldrig?

Og hvad var det, der skulle få Peter til at forstå senere?

Det var **det**, der satte fødderne på bordet i første omgang. Det, der gør, at vi også skal høre om fodvask på denne skærtorsdag aften.

Så også vi kan få lod og del i Guds virkelige frelsesgerning i Jesus Kristus.

Det skulle blive langfredag, det skulle blive påskelørdag uden Peter forstod.

Men søndag morgen, da graven var tom forstod Peter, hvad det var, han skulle have lod og del i.

Nemlig den forsonergerning, Jesus var kommet til verden for at udføre. At Gud gav sin enbårne søn Jesus Kristus for at mennesker ikke skulle fortabes, men have evigt liv.

Peter skulle ikke **gentage** denne forsonergerning; den blev alene udført af Jesus selv, da han på korset sagde ske din vilje. Men dødelige mennesker fik lod og del i Jesus, da han gav sig selv sammen med mennesker. Da han indstiftede det fællesskab, der rækker hen over døden. Hvadenten vi møder det ved nadverbordet eller som i aften hører om fodvaskningen.

Med lod og del i dette får vi også del i Påskemorgens fællesskab. Opstandelsens fællesskab.

Vi hørte før fra alteret, hvad apostlen Paulus har modtaget og videregiver til os. Nemlig, hvad Jesus sagde ved måltidet efter fodvasken. Og vi kan måske i det stille glæde os over, at vi om lidt skal holde altergang her i Aastrup og Vester Aaby kirker uden at skulle gentage denne fodvask. Det bliver faktisk gjort rundt omkring i verden i aften. Blandt andet vasker paven i Rom fødder på udvalgte fattige.

Men det handler ikke om at Jesus vaskede fødder for at vise, at han ikke var for fin til det. Heller ikke selv om det var en slavegerning, han tog på sig. Gjort til slavegerning af menneskes synder.

Nej, det handler om, at nådegaven i Guds frelsergerning i Jesus Kristus skulle gå ind i verden som noget, der var **nyttigt** i denne verden. Det er fodvask. Og det er måltidet.

Og ikke mindst måltidets **fællesskab**.

Derfor kan og skal vi her i aften Skærtorsdag holde altergang.
Både i Vester Aaby og i Aastrup kirke.

Det er påske for Herren:

At ordene kan gentages uden at slides op. Som sande
kærlighedsord kan gentages uden at blive slidt op.

De ord skal vi lige om lidt høre her i kirken.

Til ihukommelse hver gang vi mødes ved Herrens bord.

Vi behøver ikke at have fødderne op på bordet.

For vi kan i stedet række vore hænder frem som tomme skåle.

AMEN